

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Dispvtaones Theologicae

Quatuor Tomis distinctæ: Qvibus Vniversa Theologia Scholastica Clare,
Breviter & accuratè explicatur

De Deo, Et De Angelis

Martinon, Jean

Burdegalae, 1644

Sect. 5. Idem probatur rationibus Theologicis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73898)

prædit bene illa vsuros si detur, vt contra Pelagianum docent sapius S. August. alique Patres. Altera est electio absoluta & efficax ad iustificationem, vel ad gloriam, & hæc non fit nisi ex præuisione consensus dati vocationi, aliorumque bonorum operum, in adultis: vel vsus mediorum, id est, sacramentorum in paruulis. Prior fit inter æquales; imò interdum vocatur magis indigni: & de illa dictum est 1. Cor. 4. vers. 7. *Quis enim te discernit?* de eademque loquitur S. August. locis citatis ex 1. Retractionum cap. 23. & cap. 4. de Prædestinat. Sanctorum potiusque ibi retractat quòd fides habeatur sine Dei gratia. Posterior non fit nisi inter inæquales, & distantes inter se per consensum datum vocationi, & alia bona opera facta cum Dei gratia, vel per vsu sacramentorum. Et de illa loquitur S. August. qu. 2. ad Simplician. quem locum si aliter intellexisset, non absolute commendasset doctrinam ibi traditam, neque ad illam Massilienses aduersarios suos remisisset, vt fecit capite illo 4. de prædestinatione sanctorum & lib. 2. Retractat. cap.

SECTIO V.

Idem probatur rationibus Theologicis.

56

AD eiusdem veritatis confirmationem valent multæ rationes graues, ex Scriptura & fidei dogmatibus petitæ. Quas antequam propono, moneo illas directè afferri contra tertiam sententiam ex quatuor sectione 2. relatis: quæ euerfa, corrumpunt alia duæ priores multò magis: quippe quæ magis aduersantur sincero Dei amori & desiderio salutis omnium, bonitati diuinæ, & suauitatis eius præuidentia, studio propriæ salutis, zelo animarum, & aliis rationum istarum fundamentis.

Ac primo generatim negari non potest, quin sententia nostra sit suauior, & rationi naturali conformior: idè què iure contraria præponenda, nisi Scripturæ, vel Ecclesiæ, vel Patrum autoritas certa, vel quid aliud grauis momenti repugnet. At nihil tale est, vt in sequentibus sectionibus ex solutione argumentorum apparebit.

Secundò, electio quam præcedunt aduersarij, minus bene conuenit cum generalibus Dei promissionibus, quæ non modò semper habent conditionem adiunctam virtualiter, aut expressè, vt notauimus supra ex Trident. sess. 6. can. 20. verùm etiam comminatoria sunt: nam Deus sæpe promissionibus adiungit comminationem excidendi à vita æterna, & incurrendi damnationem, nisi seruentur mandata, & conditiones ab eo præscriptæ. Ex quo promittendi modo sumitur duplex argumentum contra aduersarios. Primum est, quòd de illis promissionibus diuini philosophandum est, vt de humanis, se-

motis imperfectionibus. Atqui in humanis, quando promissio fit tantum conditionatè, dabo, si feceris, & non dabo, si non feceris: colligimus promissorem non habere aliam dandi voluntatem efficacem, quam conditionatam ante opus exhibitum, aut eius præuisionem infallibilem. Ergo de Deo idè sentiendum est. Secundum argumentum est, quia comminationes ad Deum Dei promissionibus debent esse efficaces in sensu vero, qui solus à Deo intenditur, solusque sub fidem cadit. Atqui si facta est electio antecedens, absoluta, & efficax ante præuisionem operum, comminationes illæ non erant efficaces in sensu vero, sed vanæ: nam posita illa electione antecedenti, est antecedenter impossibile, vt non saluetur sic electi. Est autem vanum timere ne contingat, id quod supponitur antecedenter non posse euenire. Et æquè vanum est minari fore aliquid, quod impossibile est fore. Similiterque parum momenti haberent ad excitandum spem promissiones diuinæ respectu aliorum non electorum, si omnia antecedentia sunt ita disposita per prouidentiam diuinam, vt nullus illorum salutem consequi possit. Quod in sententia aduersariorum dicendum est. Confirmatur: quia, vt recitauit Less. disputat. de prædest. sect. 5. ration. 7. Posita tali electione, & reprobatione, conditio, si perseueraueris, idem valet ex parte rei, ac si dicas, si Deus ex se prædefiniuit vt perseueres. Et conditio, si non perseueraueris, idem valet ex parte rei, ac, si Deus non prædefiniuit vt non perseuerantiam. Cum enim conditio penderet à proxima, vt causa, vel sola, vel absolute prædominante, ex qua reliquum infallibiliter sequitur, rectissime in illis arbitrium totum negotium resoluitur: & conditio idem in re valet, ac que ipsius beneplacito. Quare hæc inter se conuerti debent in sententia aduersariorum, Perseuerare re ipsa, Deum prædefiniuisse vt perseueres, & hæc prædefinitio est causa perseuerantia. Itemque, non perseuerare re ipsa, & Deum noluisse aut non voluisse decernere perseuerantiam: vbi etiam nolitio, aut nõ volitio est causa sine qua non defectus in perseuerando. Itaque quædò Deus promittit salutem vitam æternam sub conditione, si perseuerent. Perinde facit, ac si diceret: Promitto vobis vitam æternam, si ego ex meo beneplacito perseuerantiam vobis decreui. Et quando mittitur gehennam non perseuerantibus, perinde agit, ac si diceret: si ego vobis nolui decernere perseuerantiam, detur habo in gehennam. Atqui nemo sic intelligit illas propositiones conditionatas; nec, nisi ineptè, sic intelligi possunt: neque modò diuinam bonitatem non decem, quia illusoria potius, quàm seriæ; verùm etiam studium pietatis, & bonorum operum elidunt, hominumque mentibus desperationem iniiciunt.

Tertiò, ex modò electionis, quem Suarez & alij assertores tertie sententia prætendunt, sequitur reprobos antecedenter non

58. Ex contraria sententia

sequitur
Deum an-
tecedent
excludere
reprobos
positiue
implite.

solum negatiue, sed etiam positiue exclusos fuisse, saltem implicite & æquiualeuter, ante præuisa opera, & statum finalem iniustitiæ: quod tamen illi nolunt admittere, neque possunt, nisi velint incidere in errorem Caluini, de quo diximus sect. 2. Hoc autem sequi probatur, quia licet aduersarii nolint Deum per volitionem antecedentem saluandi electos, vel formaliter saluare illos solos, quasi particula, *solos*, prout dicit exclusionem reproborum, sit objectum talis actus, sed tantum velint actum Dei ferri in illos solos præcisè à reprobis, abstractione præcisua, non exclusiua: nihilominus talis actus idem statum virtualiter & æquiualeuter, ac si positiue excluderet. Qui enim vult absolute & efficaciter totum aliquod ex multis partibus, & talibus, in indiuiduo cognitis, per modum aggregati perfecti, & cum proportionem partium ad inuicem in numero, gradibus, & aliis determinationibus: hoc ipso excludit omnes alias partes, etiam possibiles: quia alioqui rueret proportio intenta in indiuiduo: & hoc ipso omnes alias excluduntur efficaciter & infallibiliter, si electio illa & determinatio est infallibilis. Atqui Deus ita se habet, per aduersarios, vt regnum cæleste vel totum quoddam intendat efficaciter & absolute, antecedenti illa electione, determinatum quoad personas in numero, qualitate, gradu gloriæ, & aliis circumstantiis: & vt eorum exemplis, ita se habet vt architectus qui palatium certæ molis ex sufficientibus lapidibus in indiuiduo, & quantitate, & qualitate destinatis cogitaret. Vel vt conuiuia, qui conuiuium ex certo numero personarum in indiuiduo destinatum. Qui sane hoc ipso omnes alias excludit, quamuis exterius inuitet, vt veniant. Quæ inuitatio, si velit suum decretum firmum manere, non potest esse nisi simulatoria. Nam si sciret venturos quos inuitat, non inuitaret. Deus autem vult suam primam electionem non infringere, sed firmam remanere: nec contraire vult in secundo instanti rationis, decreto illi & electioni, quam habuit in primo, vt fatentur aduersarii. Vnde etiam dicunt Deum vi huius electionis certum esse infallibiliter de numero prædestinatorum, & omnem reliquorum saluatum iri. Quare vi huius decreti ceteri virtualiter & æquiualeuter exclusi sunt. Consequentia patet: quia quilibet numerus certus & determinatus non minus excludit omnes illas vnitates ex quibus non constat, quam excludit omnes illas ex quibus constat. Item quia si decretum illud non haberet vim exclusionis, non posset Deus ex illo decreto habere certitudinem infallibilem, quod nullus alius, præter istos electos, saluandus sit. Ex illa etiam ita determinata electione fit, vt circa omnes alios debeat velle Deus se habere negatiue, & non dare illis gratiam congruam, neque prædefinire illis perseuerantiam, vt rectè ostendit Lessius in disp. de prædestinat. sect. 2. §. *Probatio quarta*. Parum autem nostra interest siue formaliter

& positiue exclusi sumus à gloriâ Dei voluntate antecedenti: siue negatiue, sed æquiualeuter. Quandoquidem idem omnino effectus dampnationis sequitur infallibiliter ex Dei voluntate antecedente, & merito ipsius præiudicio. Ac si Deus positiue reprobos exclusisset antequam ederet, non alio modo circa illos se gereret, vt damnarentur salua propria libertate, quam nunc se gerit circa illos, iuxta sententiam aduersariorum.

Quartò, sequeretur Deum non habere sinceram voluntatem saluandi reprobos, sed simulatoriam. Consequens est falsum propter illud 1. Tim. 2. *Vult omnes homines saluos fieri*, & alia quæ addemus disputatione sequenti sect. 2. Sequela verò probatur in hunc modum. Qui de industria querit omnes gratias finales, & omnia antecedentia finalem statum, incongrua ad finalem iustitiam, imò infallibiliter allatura finalem iniustitiam; habet ad summum simulatoriam voluntatem salutis. Atqui Deus circa reprobos ita se gerit secundum aduersarios: ergo &c. Maior est clara. Quid enim est insidiam hominum salutis, si hoc non est? Minor probatur nam per aduersarios Deus ante præuisionem operum, vel status finalis, elegit absolute & efficaciter quotquot ad gloriam perducendi sunt, in indiuiduo, & in gradu gloriæ: per modum vnius ciuitatis aut reipublicæ cælestis, ex illis solis constituendæ in tali numero & gradu. Aut per modum vnius ædificij ex his lapidibus vnius ædificandi tali symmetria & perfectione. Ita vt omnes illi sint eò perducendi infallibiliter, & præter illos omnino nullus alius. Vnde consequens est vt Deus in posteriore signo rationis, ne prius decretum infringat, electis media congrua feligat, per quæ infallibiliter ad locum & gradum illum absolute & efficaciter destinatum perueniant: talis incongrua, ne quis eorum in regnum & ciuitatem illam irrepit. Alioquin enim non minus decretum infringeret, si aliquis neglectorum irreperet, quam si aliquis electorum deesset.

Neque dici potest Deum propterea non feligere de industria media incongrua reprobis seu neglectis, sed dare prout occasio fert, qualemue cursus rerum & opportunitas circumstantiarum postulat, aut cæco quodam modo. Non attendendo siue congrua an incongrua. Eni uero si ita est, incredibile plane videtur, quod nemo prorsus ex tanta multitudinis reprobatorum negatiue, gratiam congruam sortiatur, & saluetur: & contra, nullus ex tanta multitudine electorum sortiatur incongruam, & damnetur. Pingantur enim duæ hominum multitudines ingentes hinc inde stantes, & aliquis in medio vtriusque exurgenti arca, nummis argenteis partim bonis, partim adulterinis plena, his & illis omnibus nummos distribuere: fieri ne potest quin aliquibus ex vtraque multitudine obtingant boni, & aliquibus falsi & adulterini, nisi de industria vni multitudinis omnes bonos feligat, alteri omnes adulterinos?

Sic ergo Deus &c. Omnino negari non potest quin Deus tali agendi modo coniecerit se in periculum evidens infringendi primum decretum absolutum & efficax de regno Beatorum constituendo in tali statu determinato ex tot personis, & talibus, & in tali gradu gloria, ut dicunt aduersarij. Quemadmodum qui caeco modo nummos illos distribueret, conieceret se in periculum evidens distribuendi vtrinque bonos & malos. Imò re ipsa distribueret. Nam aliud mirabiliter fortuitum, & incredibile, ac moraliter impossibile est, in tanto numero gratiarum, & hominum aut Angelorum, electorum aut reproborum.

Neque dicas potuisse euenire id quod re ipsa euenit. At qui re ipsa sic euenit, ut omnibus reprobis obtigerint media finaliter incongrua. Respondeo enim, necessarium quidem moraliter euenturum fuisse, ut ex tanta hominum multitudine, pene innumerabili, aliqui mediis bene vterentur pro sua libertate: alij verò abuterentur, aut non vterentur. Sed quòd certò & infallibiliter tales futuri fuerint illi soli, & omnes, designati ante electionem mediorem & prauisionem euentus, est moraliter impossibile, nisi arte & consilio certo Deus illam differentiam quaesiverit, & negotium direxerit. Quemadmodum licet quis ludendo talis, aliquando iaciat vteremur: moraliter tamen impossibile est ut sapius ludendo, iaciat vteremur certò & infallibiliter quoriescumque voluerit, nisi arte & industria humana dirigente id faciat. Ratio est quia in tanta multitudine idem semper aut omnibus contingere non potest certò & infallibiliter, nisi vel naturali necessitate eueniat, aut ex directione alicuius causae liberae sic disponentis arte & consilio certo & infallibili. Quòd autem tam multis, id est, solis & omnibus antecedenter neglectis, obuenerint media incongrua, non fuit ex naturali rerum necessitate: Ergo debuit esse ex libera Dei directione & industria.

Adde quòd, cum homines, tam praedestinati, quam reprobi, moriantur passim vi causarum naturalium, & vtrique sint promiscue in gratia dum uiuunt: & causae naturales de se non sint fauorabiliores vnus, quam alius: incredibile est quòd ordo naturae caecus, ordini gratiae in executione praesuppositus, nesciens Dei electionem, tollat à vita solos libere à Deo electos, quando sunt in gradu gratiae praefinito à Deo: alios specialiter praestolatur donec excedant: quasi verò diuinet praecise numerum reproborum. Ergo est opus speciali dirigente ex intentione, vbi tanta consensio & certitudo, quae cum non sit ex naturali rerum ipsarum necessitate, debet fieri ex alicuius causae cognoscentis & liberae directione, atque consilio. Quare ut illi, nempe omnes electi antecedenter citra futuri prauisionem, moriantur in gratia: & alij, nempe reprobi, malè moriantur, Deo procurandum est. Quod ea

querere statum finalem incongruum, & cum sincera voluntate saluandi omnes stare nequit.

Denique negare non possunt aduersarij, quin Deus eligens absolute & efficaciter, ut ipsi volunt, se habuerit ut architectus absolute & efficaciter designans certos lapides ad aedificium quod fabricandum mente concepit. Ut Rex nuptias aut conuiuium instituens, & ad illud certas personas, quibus solis constabit, seligens absolute & efficaciter. Ut Agonotheta centum praemia proponens, & centum selectis iuuenibus decernens, eosque iuuenis certis medijs quibus re ipsa consecuturi sunt infallibiliter. Quis autem dixerit architectum illum, regem, aut agonothetam, habere verum desiderium admittendi suos ad aedificium, ad conuiuium, vel ad praemium referendum, quidquid exterius agat aut simulet? Ibi enim non est verum desiderium effectus, vbi si effectus fieret, euerteretur prior designatio & intentio certa, absoluta, & efficax. Atqui si aliquis non sic electus fieret saluus, euerteretur electio ante à Deo facta, absoluta, & efficax: Ergo &c.

Dices, Deum serio velle salutem eius, quem scit damnatum iri; & serio vocare, quem scit non confensurum: neque tamen propterea vult quidquam fieri contra suam praescientiam: Ergo similiter potest velle saluare, & serio vocare non electos: neque propterea vult fieri quicquam contra suam electionem & praedestinationem.

Respondeo cum Lessio sect. citata ratione secunda, posteriorem partem antecedentis non esse veram. Deus enim reuera cupit aliquid fieri, quòd si fiat, sequetur in ipso non fuisse illam praescientiam. Vellet enim non esse obiectum illius praescientiae: quòd si non esset, praescientia illius non esset: ac proinde vellet non esse illam praescientiam. Et hoc illius vellet habere oppositam: sicut vellet euentum esse contra rium.

SECTIO VI.

Confirmatur eadem veritas pluribus alijs rationibus.

Superioribus adde sententiam aduersarij, Scrum habere in omnia maxima, Diuinam enim iustitiam, bonitatem & misericordiam, quam se amplificare praetendit, deicit. Iustitiam: quia non erit tanta causa exprobrandi reprobis, quibus quaesierit Deus gratias finales incongruas, cum despectio se antecedenti. Essetque reprobis iustior excusatio, qui de alijs sic dicerent. Quid mirum si isti benefecerunt, & perseverauerunt: cum illos Deus absoluta voluntate antecedenter ad gloriam efficaciterque selegerit, atque ad illa omnia bona opera, & ad perseverantiam: nobis gratias incongruas quaesierit, & vtroque ante prauisionem ad quandam

Deberent cause naturales diuinae Dei decretum iuxta aduersarios.

63. Confirmatur à simili.

64.

65.

Antecia contraria minus conuenit Dei iustitiae.